

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XX, Nr. 3 (227), 2012

NOUA BISERICĂ DIN PIETRANI

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Episcopul Mihai Pavel - pag. 4-5;

Întâlnirea „Religii și culturi în dialog” - pag. 17.

Sfințirea bisericii greco-catolice din Petrani

Duminica, 16 septembrie 2012, a avut loc sfințirea bisericii parohiale din localitatea Petrani, județul Bihor, protopopiatul de Beiuș. Evenimentul a fost important nu numai pentru comunitatea parohială păstorită de pr. Ionuț Dumitru Oprea, dar și pentru întreg protopopiatul de Beiuș, lucru dovedit de prezența numeroasă a credincioșilor din parohiile învecinate, în frunte cu păstorii lor.

Ierarhul locului, PSS Virgil Bercea, a fost întâmpinat înaintea bisericii de către pr. Ioan Mada, protopop de Beiuș, pr. Ionuț Oprea, parohul locului și de un sobor de 16 preoți, prezenți la eveniment. A fost prezent de asemenea și pr. Dumitru Straca, parohul comunității ortodoxe din Petrani, precum și primarul Comunei Pocola, domnul Ioan Mașcaș.

Slujba de sfințire a bisericii a precedat Sfânta Liturghie arhierască și a fost împărțită în trei momente. În primul moment s-a făcut procesiunea în jurul bisericii și sfințirea acestora în exterior. Al doilea moment a constat în consacrarea Altarului cu ritualul celor trei spălări (cu apă și săpun, cu vin și cu Sfântul și Marele Mir) și introducerea sfintelor moaște și a hrisovului în Altar. În al treilea moment s-a sfințit biserica în interior și iconostasul, prin stropirea cu apă sfințită și ungerea cu Sfântul și Marele Mir.

După sfințirea bisericii s-a celebrat Sfânta Liturghie arhierască, răspunsurile fiind date de un grup de seminariști și absolvenți ai seminarului "Sfinții Trei Ierarhi" din Oradea.

În omilia pe care a rostit-o, PSS Virgil a subliniat importanța bisericii într-o comunitate ca loc al întâlnirii dintre om și Dumnezeu și mai ales ca loc unde omul merge pentru „a sta împreună cu Domnul”. În același timp a adus mulțumirile de rigoare celor care s-au străduit pentru împlinirea dorinței oamenilor din Petrani de a se putea ruga în propria lor biserică. A mulțumit în mod special parohului locului, pr. Ionuț, precum și părintelui Ioan Șanta, cel care a păstorit comunitatea până în anul 2008 și sub păstoria căruia s-a inițiat proiectul construirii acestei biserici.

Cum se cuvenea, la finalul celebrării, pr. Ionuț a adus mulțumiri celor care au susținut de la început până la final realizarea proiectului de construcție a bisericii. A mulțumit în mod special comunității parohiei Sf. Ieronim din Padova (Italia) și părintelui Alessio Bertesso, sub păstoria căruia se afla pe atunci asociațiilor religioase din străinătate, primarului comunei Pocola și credincioșilor parohiei Petrani. Nu în ultimul rând a mulțumit PSS Virgil pentru suportul material și în special pentru cel moral care l-a oferit de la început. După încheierea Sfintei Liturghii s-a celebrat sfințirea troiței aflate în fața bisericii.

Pr. Anton CIOBA

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator,

Ioan F. Pop: secretar de redacție.

ioanfpop@gmail.com

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Nicolae Costruț, Ioan Dărăbăneanu, Maria-Mirela Filimon, Silvia Pantîș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunile Papei Benedict al XVI-lea la Rugăciunea *Angelus*

Legea lui Dumnezeu clăuzește omul

2.09.2012

Iubiți frați și surori,

În Liturgia Cuvântului din această duminică se remarcă tema Legii lui Dumnezeu și a poruncii Sale: un element esențial al religiei ebraice și chiar al celei creștine, în care își găsește deplina realizare în iubire (cf. Rm 13,10). Legea lui Dumnezeu este Cuvântul Său care clăuzește omul pe calea vieții, îl face să iasă din sclavia egoismului și îl duce în "țara" libertății și vieții adevărate. De aceea, în Biblie Legea nu este văzută ca o povară, o limitare opri-mantă, ci ca darul cel mai prețios al Domnului, mărturia iu-birii Sale paterne, a voinței Sale de a sta aproape de poporul Său, de a fi Aliatul său și de a scrie cu el o istorie de iubire. Astfel se ruga piosul israelit: "Orânduiri Tale sunt desfă-tarea mea și nu voi uita cuvântul Tău. (...) Călăuzește-mă pe calea hotărârilor Tale, căci pe ea mi-am găsit bucuria" (Ps 118/119,16.35). În Vechiul Testament, cel care transmi-te poporului legea în numele lui Dumnezeu este Moise. El, după o lungă călătorie prin deșert, în pragul țării promise, proclamă astfel: "Acum, Israele, ascultă poruncile și legile pe care vi le fac cunoscute, ca să le împliniți. În felul acesta veți trăi și veți intra în stăpânirea țării pe care vi-o dă Dom-nul Dumnezeu părinților voștri" (Deut 4,1).

Iată problema: când poporul se stabilește în țară, și este depozitarul Legii, este tentat să își pună din nou siguranța și bucuria sa în ceva care nu mai este Cuvântul Domnului: în bunuri, în putere, în alte "divinități" care în realitate sunt zadarnice, sunt idoli. Desigur, Legea lui Dumnezeu rămâne, dar nu mai este lucrul cel mai impor-tant, regula de viață; devine mai degrabă un paravan, o acoperire, în timp ce viața urmează alte căi, alte reguli, in-terese adesea egoiste individuale și de grup. Astfel religia își pierde sensul său adevărat, care este acela de a trăi în ascultare față de Dumnezeu, pentru a face voia Sa – care este adevărul despre ființa noastră – și astfel a trăi bine, în adevărata libertate, și este redusă la practicarea unor uzan-țe secundare, care satisfac mai degrabă nevoia umană de a se simți în regulă cu Dumnezeu. Acesta este un risc grav al fiecărei religii, pe care Isus l-a întâlnit în timpul Său, dar care poate apărea, din păcate, chiar și în creștinism. De aceea, cuvintele lui Isus în Evanghelia de astăzi împo-triva cărturarilor și a fariseilor trebuie să ne dea de gândit și nouă. Isus își însușește cuvintele profetului Isaia: "Acest popor mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. Cinstea pe care mi-o dau ei este zadarnică, învățătu-rile lor nu sunt decât niște prescripții omenesti" (Mc 7,6-7; cf. Is 29,13). Apoi conchide: "Lăsând la o parte porunca lui Dumnezeu, voi țineți tradiția oamenilor" (Mc 7,8).

Apostolul Iacob, în Crisostomul său, avertizează și el împotriva pericolului unei religiozități false. El le scrie creștinilor: "Puneți cuvântul în practică, nu vă mulțumiți numai să îl ascultați: căci altfel vă înșelați pe voi înșivă" (Iac 1,22). Fecioara Maria, că-tre care ne îndreptăm acum în rugăciune, să ne ajute să ascultăm cu inimă deschisă și sinceră Cuvântul lui Dumnezeu, pentru ca să orienteze în fiecare zi gândurile, alegerile și faptele noastre.

Effata, rezumat la întregii lucrări a lui Isus

9.09.2012

Iubiți frați și surori,

În centrul Evangheliei de astăzi (Mc 7,31-37) există un mic cuvânt, foarte important. Un cuvânt care – în sensul său cel mai profund – rezumă tot mesajul și întreaga lucrare a lui Cristos. Evanghelistul Marcu îl reproduce chiar în limba în care Isus l-a pronunțat, astfel că îl simțim încă și mai viu. Acest cuvânt este "Effata", care înseamnă, "deschide-te".

Să vedem contextul în care este plasat. Isus trecea prin regiunea cunoscută sub numele de Decapole, între li-toralul Tirului și Sidonului și Galileea, o zonă prin urmare nu iudaică. I-au adus la el un om surdo-mut, pentru ca să îl vindece – evident faima lui Isus se răspândise până acolo. Isus l-a luat deoparte, i-a atins urechile și limba, și apoi, privind spre cer, cu un suspin adânc a spus, "Effata", care înseamnă, "Deschide-te". Și îndată omul a început să audă și să vorbească corect (cf. Mc 7,35). Iată deci semnificația istorico-literară a acestui cuvânt: acel surdo-mut, datorită intervenției lui Isus, "s-a deschis"; înainte era închis, izo-lat, pentru el era foarte greu de a comunica; vindecarea a fost pentru el o "deschidere" față de alții și față de lume, o deschidere care, pornind de la organele de auz și de vorbi-re, antrena întreaga sa persoană și viață: în sfârșit putea să comunice și deci să se raporteze într-un mod nou.

Dar știm cu toții că închiderea omului, izolarea lui, nu depinde doar de organele de simț. Există o închide-re interioară, care privește nucleul profund al persoanei, ceea ce Biblia numește "inimă". Pe aceasta Isus a venit s-o "deschidă", să o elibereze, pentru a ne face capabili să trăim pe deplin relația cu Dumnezeu și cu ceilalți. Iată de ce spuneam că acest mic cuvânt, "Effata – deschide-te", rezumă în sine întreaga misiune a lui Cristos. El s-a făcut om pentru ca omul, făcut lăuntric surd și mut de păcat, să devină capabil să asculte vocea lui Dumnezeu, vocea iubirii care vorbește la inima lui, și astfel să învețe să vorbească la rândul său limbajul iubirii, să comunice cu Dumnezeu și cu ceilalți. Din acest motiv, cuvântul și gestul de "Effata", au fost incluse în Ritul Botezului, ca unul dintre semnele care îi explică semnificația: preotul atingând gura și urechile noului-botezat spune "Effata", rugându-se ca acesta să poată curând asculta Cuvântul lui Dumnezeu și mărturisi credința. Prin Botez, persoa-na umană începe, ca să spunem așa, să "respire" Duhul Sfânt, acela pe care Isus îl invocase de la Tatăl cu acel suspin profund, pentru a-l vindeca pe surdo-mut.

Să ne adresăm acum în rugăciune Mariei Preasfin-te, a cărei Naștere am sărbătorit-o ieri. Datorită relației sale unice cu Cuvântul întrupat, Maria este pe deplin "deschisă" la iubirea Domnului, inima ei este în mod con-stant în ascultarea Cuvântului său. Mijlocirea ei maternă să ne dobândească să experimentăm în fiecare zi, în cre-dință, miracolul "Effata", pentru a trăi în comuniune cu Dumnezeu și cu ceilalți.

Otilia BĂLAȘ

Episcopul Mihai Pavel 1827-1902

„Rămâne însă posterității datorința de a descrie în cadre cât mai largi viața lor; după ce cu timpul se va putea vedea și cunoaște mai amănunțit roadele bogate și binecuvântatele urmări ale faptelor săvârșite de ei. Căci, precum frumusețea și măreția munților înalți se pot vedea și admira de ajuns numai de la o anumită depărtare, în zarea clară și în perspective de lumină netulburată de ceață și de umbre, așa și viața oamenilor mari se poate judeca și aprecia mai bine, după trecerea unui anumit timp...” Iacob Radu

Sunt însă personalități atât de distincte, încât valoarea lor este recunoscută încă în timp ce sunt în viață - așa este și cazul Episcopului Mihai Pavel. În articolul **„Michail Pavel - Episcop greco-catolic de Oradea-Mare”** -, apărut în **„Calendarul Unirii - pe anul comun 1898”**, Tipografia Seminarului Arhiepiscopiei, Blaj, scris cu ocazia Jubileului - 25 de ani de la consacrarea de Episcop - îi găsim schițat portretul: **„Cine nu știe, cine nu a auzit de jertfele nenumărate pe care acest ministru al lui Cristos le aduce pe altarul Bisericii, pentru binele credincioșilor săi ?”** E întrebarea retorică cu care începe articolul ca, imediat, să avem și răspunsul autorului: astfel de caractere înalte, astfel de preoți există în Transilvania datorită Unirii cu Roma de la 1700. Unire prin care **„ni s-a redat adevărata credință și s-a sădit în inimile credincioșilor și ale preoților acel spirit de jertfă, acea inimă mare, de a da totul pentru neam și Biserică! Și-ru preoților Bisericii Unite e o dovadă vie”**. Și portretul Episcopului susține afirmația: **„Excelența Sa Michail Pavel, Episcopul jubilar, e o pildă excelentă, vrednică să fie urmată de toți [...] Noul edificiu gimnazial din Beiuș, internatul de băieți și cel de fete, împreună cu Școala Civilă, zidite toate din munificența sa, ne spun mai evident decât orice cifre, de iubirea de jertfă a marelui Episcop. Dar sumele ce le dă în fiecare an pentru ajutarea preoțimii? Dar stipendiile ce le dă studenților și fetițelor (elevilor și elevelor din Beiuș)? Dar ajutoarele pentru îmbrăcarea tinerilor din Colegiul de la Oradea?... Și multe altele, cine le poate înșira? Cine le poate spune? Cine le poate ști?”** „Calendarul Unirii - pe anul comun 1898”, Tipografia Seminarului arhiepiscopiei, Blaj, 1898, p. 66).

Episcop al Diecezei de Oradea timp de 23 de ani (1879-1902), Mihai Pavel a fost **„unul din marii mecenafi ai neamului românesc”**. Contemporanii o știau, de aceea îl iubeau și îl prețuiau. Încă de atunci **„Faptele-i umanitare și jertfele pentru Biserică și neam, i-au ridicat deja în inimile tuturor românilor un monument nepieritor”** (Op. cit., p. 66).

Mihai Pavel s-a născut în Recea, județul Maramureș, în 1827. Provenea dintr-o familie modestă, dar de origine nobilă - tatăl viitorului Episcop a fost cantor. Urmează clasele de gimnaziu la călugării franciscani minoriți din Baia Mare, iar liceul la Satu Mare și Kasovia (azi Kosice). Începe Teologia la Institutul

„Sf. Barbara” din Viena, dar, din cauza Revoluției din 1848, termină studiile la Ungvar, în 1851. În toți anii de școală s-a remarcat ca elev și student strălucit.

A fost sfințit preot celib la 21 martie 1852 de către Episcopul de atunci al Muncaciului, Vasile Popovici. Înapoiat acasă, este numit paroh la Apșa de Jos (fosta Cehoslovacie), apoi vicar al Maramureșului, cu reședința la Slatina (în apropiere de Sighetul Marmăției, peste Tisa, acum în Ucraina). Apostolatul i-a fost bogat, a făcut să crească credința în sufletele credincioșilor și a zidit multe biserici, printre care și cea din Slatina. În același timp, a reorganizat învățământul românesc, a ridicat școli, a pus bazele **„Preparandiei”** din Sighetul Marmăției, în 1862, și a înființat **„Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramurăș”**, în 1860, cea mai veche asociație culturală a românilor de pretutindeni. Fiinduri recunoscute meritele, în 1870 Împăratul i-a acordat distincția de Cavaler al „Ordinului Francisc Iosif I, iar Papa l-a numit episcop, fiind consacrat la Blaj, în 1873, pentru Dieceza Gherlei, înființată în 1853. Prin măsurile înțelepte și energice, cu blândețea și bunătatea care îl caracterizau, a rămas în conștiința credincioșilor ca unul dintre cei mai mari Păstori.

Din 8 iunie 1879 este Episcop al Diecezei de Oradea, **„unde desfășoară o bogată activitate pe toate tărâmurile vieții bisericești”**, afirmă Pr. Prof. dr. Ioan M. Bota, în „Istoria Bisericii Universale și a Bisericii Românești de la origini până astăzi”, deasupra tuturor realizărilor spirituale și culturale punând școlile din Beiuș. În 1887 a deschis „Internatul Pavelian” de băieți, pentru 400 de elevi, **„aproape toți cu întreținere gratuită”**, și tot pentru ei construiește o sală de gimnastică modernă și bine dotată. Cel mai mare dar al Episcopului pentru ținuturile noastre a fost înființarea, în 1896, a „Școlii Civile Greco-Catolice de Fete”, în limba română, și a „Internatului Pavelian” de fete. Ca și toate școlile noastre confesionale, Școala Civilă era deschisă tuturor, indiferent de naționalitate sau religie. Școala Civilă a devenit, din 1919, „Liceul Român Unit de Fete” și a funcționat ca o instituție strălucită până în 1948, când a fost desființată odată cu suprimarea Bisericii Unite. La înființarea Școlii, Episcopul a oferit 120 de burse pentru elevele sărace, având o grijă deosebită pentru cele care erau din familii de preoți. Tot atunci,

(continuare în pag. 5)

Silvia PANTIȘ

Crucii Tale ne închinăm

În genunchi la picioarele crucii, stau cu capul aplecat, sub povara propriilor păcate, ca și cum aş aştepta un verdict, desigur nefavorabil mie. Abia dacă îndrăznesc să Te privesc Isuse, încărcat fiind și de sentimentul de vinovăție. Însă insist să rămân prosternat, în rugăciune știind că doar Tu mă poți elibera. Mă întreb cât de mare poate fi povara păcatelor tuturor oamenilor, pe care Le-ai luat asupra Ta? Cu chipul desfigurat de torturile ce ți-au fost aplicate, cu coroana umilinței pe frunte, atârni pe lemnul Crucii, în timp ce Trupul Tău flagelat de bice, sângerează.

Cine Te mai poate răni, văzându-Te astfel? Și totuși... Te rănim în continuare, zilnic, fiecare. De ce?

Au fost aruncate asupra Ta atâtea vorbe ne-ucetate, minciuni, blasfemii, care ucid sufletul. Fața Ta care a luminat pe Tabor și luminează și azi în sfânta Euharistie, a fost scuipată și palmuită. De toate aceste nelegiuri se poate vorbi și la timpul prezent și încă de multe altele.

Măinile care binecuvântau au fost legate, iar apoi ținuite. Picioarelor, cu care ai umblat neobosit pentru ca să vindecii oamenii de toate bolile pământului și să vestești Cuvântul Lui Dumnezeu, li s-au luat acest drept. Glasul nu Ți s-a putut lua încă, cu atât mai puțin iubirea din inima Ta dumnezeiască. Memorabilele Tale vorbe spuse când erai pe Cruce răsună peste veacuri în inimile noastre.

Suferința Ta, în mod irațional pentru oameni, se împletește cu pacea pe care o afișezi. Nu ceri milă de nimeni, nu Te dezvinovățești, nu ameninți, nu blestemi,

ci Te rogi Tatălui pentru iertare, dar nu pentru iertarea Ta, căci erai fără de păcat. Nu ceri iertare doar pentru cei ce Te-au insultat, învinuit, condamnat, biciuit, încoronat cu spini și răstignit. Ceri iertare pentru toți cei ce Te ucid, dar ruga Ta este mult mai amplă, mai cuprinzătoare. Prin "Tată, iartă-i, că nu știu ce fac", ceri iertare pentru păcătoșii, fără excepție a tuturor timpurilor. Prin acest "nu știu ce fac" le iei oamenilor apărarea pentru ignoranța lor.

Om al durerii, aveai pacea în inimă fiindcă Te-ai încredințat Tatălui. Ai acceptat totul din iubire pentru El și pentru oameni. Ai găsit un mijloc de salvare pentru noi instituind Euharistia, darul Trupului și Sângelui Tău. Ai rămas cu noi pentru pacea noastră, pentru pacea lumii. Iubirea divină și umană s-au întâlnit. Mister de iubire, învață-ne să ne rugăm pentru ca armonia cerului să coboare între oameni. Dorim să plângem și să zâmbim în căutarea Ta. Vom avea o tresărire de bucurie la întâlnirea cu Tine. Vrem să fim deschiși către harurile pe care Tu ni le oferi. Când totul pare pierdut, ne chemi, ne dai o speranță, ne dai rezolvare benefică.

Crucea Ta e obiect sfânt de devoțiune. Este simbol al iubirii și al mântuirii. Nu privim la un Isus învins așa cum au crezut dușmanii tăi, ci la un Isus învingător, dătător de viață. Crucea are o putere care ne transformă cu condiția să "ne răstignim" și noi păcatele.

Dă-ne Doamne binecuvântarea Ta. Știm ca suntem nevrednici. Nu Te-ai jertfit degeaba. Mântuiește-ne Isuse. Ne căim și-Ți cerem iertare. Îți mulțumim Doamne. Crucii tale ne închinăm, Isuse!

(urmare din pag. 4)

Episcopul Mihai Pavel a hotărât ca taxa de înscriere în școală să fie destinată dotării bibliotecii, procedeu ce s-a continuat, încât Liceul se bucura de a fi avut una din cele mai bogate biblioteci. La Oradea a dăruit sume însemnate „Școlii Normale”, „Seminarului Teologic” și Catedralei „Sf. Nicolae” pentru zugrăvirea ei, ceea ce a făcut din acest lăcaș de cult orădean cea mai frumoasă biserică din Ardeal. Aceeași dărnicie a avut-o și pentru Biserica parohială din Beiuș. În timpul păstoririi sale, cu ajutorul său s-au zidit și au fost reparate 34 de biserici, 32 de case parohiale și 41 de școli. Episcopul Mihai Pavel este cel care a descoperit Stâna de Vale și a transformat-o într-o minunată stațiune de odihnă și reculegere.

„Tăria credinței sale catolice și devotamentul către Sfântul Scaun Apostolic al Romei au fost nețăr-murite”, ne amintește Canonul Iacob Radu în „Istoria Diecezei Române-Unită a Orăzii-Mari”. Apreciindu-l în mod deosebit, Papa i-a conferit distincțiile de Conte roman, Asistent la Tronul Pontifical și Prelat Papal.

Bunul Episcop Mihai Pavel s-a stins din viață la 1 iunie 1902, la băile saline din Slatina, unde este în-

mormântat în biserica ctitorită de el.

Pe lespedea mormântului său Episcopia de Oradea a scris: **„Părintele orfanilor și al săracilor, Regeneratorul și al doilea Fundator al tuturor instituțiilor culturale diecezane mai înalte, în 1 iunie a.c., jeli-t de la Preaînaltul Tron până la cel mai mic dintre fiii săi sufletești, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, spre a fi părtaş premiilor ce le-au preparat Dumnezeu celor ce îl servesc cu credință, precum și recunoștinței perpetue a grației posterității”.**

Opera cea mare a vieții Episcopului Mihai Pavel a fost „Liceul Român Unit de Fete” din Beiuș. **Credința catolică, o înaltă viață spirituală și revărsarea de fapte bune au format crezul vieții sale.** Liceul de Fete din Beiuș l-a preluat, l-a trăit și l-a transmis din generație în generație. Ca elevă a Liceului bunului Episcop Mihai Pavel, m-am format într-un cult al Episcopului întemeietor. Era evocat, era cinstit, era iubit, era model de credință și muncă ordonată, era tot Părintele nostru, chiar dincolo de mormânt. Cinstirea Episcopului Mihai Pavel și recunoștința din sufletul nostru, a fostelor eleve, ne-a însoțit viața.

Alin CREȚU

Citirea rapidă

Ce anume 30.000? Desigur, cuvinte!

Un elev din clasele superioare ale școlii generale sau din liceu citește în medie cu o rapiditate de 50-100 de cuvinte pe minut.

Un student la universitate citește cu o viteză de 150-200 de cuvinte pe minut.

Iar unul care a exersat citirea rapidă - chiar și elevul din școala generală sau cel din liceu poate să atingă o viteză de circa 500 de cuvinte pe minut!

Adică: 30.000 pe oră, deci 50-80 de pagini de carte, în funcție de formatul paginii și mărimea literelor de tipar.

Este de remarcat faptul că există oameni care au o slabă mobilitate a globilor ocular, numărul acestora fiind foarte mic. Din păcate, ei trebuie să se limiteze la o citire lentă.

Imaginați-vă un drum lung alcătuit numai din cuvinte: unul după altul, unul după altul, unul după altul... La fel ca un trotuar construit din milioane de plăci, care se pierde în spațiu. La capătul lui se găsește, de obicei, o trecere periculoasă, cu inscripția : „răspunde” sau „examen”.

Pe trotuarul de cuvinte aleargă oameni, fete și băieți, adulți, uneori chiar în vârstă. Unii străbat în timp de o oră 4.000 de plăcuțe cuvinte, alții - 12.000, iar alții gonesc cu viteza de 30.000 de cuvinte pe oră !

Simplificarea nu constă - așa cum se crede aproape unanim - în faptul că cei care citesc mai repede, memorează și înțeleg mai puțin, ci că pentru a ajunge la țintă trebuie să străbați de câteva ori trotuarul alcătuit din aceleași cuvinte! Totdeauna însă cei care aleargă mai repede consumă de 2-5 ori mai puțin timp pentru atingerea scopului. **De obicei, nu ne dăm seama cât timp economisește aproape în fiecare zi cel care reușește să citească rapid.** Aceasta are o importanță deosebită în procesul învățării, a cărei bază este foarte frecvent lectura.

În majoritatea cazurilor, începând din clasa a V-a a școlii generale, omul încetează de a-și mai perfecționa modul de a lectura în gând. Din această cauză, le citește lent, chiar foarte lent, în medie în jur de 100 de cuvinte pe minut, iar uneori și mai puțin. Însă după o anumită exersare poate citi aproximativ 500 de cuvinte pe minut, înțelegând și memorând conținutul textului mai bine. În ce constă secretul citirii rapide, însoțite de o înțelegere mai bună a textului citit?

Lecturând rar ochii cititorului se opresc pe fiecare cuvânt. Mărirea vitezei constă în faptul de a cuprinde cu privirea câteva cuvinte dintr-o dată. În acest mod citim mai rapid, fiindcă ochii se opresc mai rar și înțelegem mai bine, deoarece în conștiința celui care lecturează ajung dintr-o dată unități mentale întregi, și nu cuvinte separate, care trebuiesc îmbinate între ele.

Modul de a citi „cuvânt cu cuvânt” constituie o

deprindere - greșită - dobândită în școala generală, încă în perioada când s-a învățat citeștitul, silabisind. Cel care dorește să-și însușească într-un timp scurt un anumit conținut - iar o mare parte a învățării o constituie tocmai lectura, cititul - va trebui să vă asume deprinderea de a citi rapid. Aceasta poate fi însușită în modul următor: Citind cărți, încercați treptat să cuprindeți cu privirea un număr din ce în ce mai mare de cuvinte, începând de la două pînă la cinci. Citind foarte repede, unii ziariști sau cercetători științifici reușesc chiar să surprindă cu o singură privire întregul rând dintr-o coloană! La început, acest exercițiu se efectuează pe cărți ușoare, tipărite cu litere nu prea mici. Foarte bune în acest scop sînt textele din manualele școlare. Apoi, puteți trece la altele cu litere mărunte și ceva mai dificile. De obicei, după cîteva luni de exerciții de acest gen, desfășurate timp de 15-20 de minute zilnic, cu ocazia cunoașterii materialului de citit necesar, viteza lecturii se mărește cu 30-50%, având loc totodată o înțelegere mai bună a textului. Rezultă o mare economie de timp, pentru că, de exemplu, în loc de două ore necesare pentru citire, este suficientă o oră și jumătate. Oamenii care au multe cunoștințe citesc, în general, foarte repede; în caz contrar, ei „nu s-ar încadra” pe deplin în timp.

Exersînd viteza citirii în modul expus anterior, merită să rețineți:

1. Cînd citiți, nu vă mai întoarceți la cuvintele lecturate. Deseori citiți mai încet nu numai din cauza deprinderii de a lectura „cuvânt cu cuvânt”, ci și pentru că reveniți de două sau de trei ori asupra lor sau a propozițiilor. Acest lucru este necesar în cazul textelor care vi se par foarte dificile. Dar dacă se întîmplă la fel cu un material ușor, aceasta este o dovadă a faptului că nu vă concentrați atenția asupra ceea ce faceți.

2. Încercați să citiți numai cu ochii - fără a pronunța în șoaptă cuvintele citite. Mulți dintre dumneavoastră au mai păstrat încă deprinderea din anii timpurii de școală de a articula (a pronunța) în șoaptă. Aceasta constituie de la început o piedică în dorința de a cuprinde cu privirea cîteva cuvinte dintr-o dată, căci la citirea fiecăruia din ele se mișcă coardele vocale !

3. După ce ați citit foarte repede o parte a textului, e bine să faceți în minte o scurtă trecere în revistă a ideilor cuprinse în text. Fiindcă se poate întîmpla - mai ales în fazele de început ale exercițiului - ca, din cauza îndreptării atenției îndeosebi asupra vitezei cu care citiți, să uitați de conținutul materialului... Nu vă necăjiți dacă la primele încercări aceasta vi se va întîmpla frecvent. Străduiți-vă să faceți atîta vreme exerciții pînă cînd operația de a cuprinde cu privirea concomitent cîteva cuvinte se va automatiza într-un grad satisfăcător.

4. Același exercițiu îl puteți efectua sistematic, timp de cinci minute zilnic, cu ceasul în mână, precum

(continuare în pag. 7)

Sfințirea noii capele greco-catolice din Bobota

Ziua de 16 septembrie 2012 a reprezentat o zi de sărbătoare pentru comunitatea greco-catolică din satul sălăjean Bobota, datorită sfințirii noii capele din localitate. La evenimentul pregătit într-un interval de timp foarte scurt și-au adus aportul mai mulți credincioși greco-catolici din diverse parohii.

Sărbătoarea a început la orele 09:00 ale dimineții cu o procesiune de la vechea locație către noua capelă. De pe vechiul altar au fost aduse Sfânta Taină a Euharistiei, Evanghelia și Antimisul - purtate de trei preoți - urmate de adunarea credincioșilor prezentă la eveniment. Intrându-se într-o nouă casă, nu a lipsit slujba de sfințire a noului locaș de cult - o clădire recondiționată pentru comunitatea din Bobota.

Slujba de sfințire a fost urmată de Sfânta Liturghie condusă de părintele protopop Nicolae Bodea și animată de corul tinerilor din parohiile „Sfânta Familie” - Zalău, și „Sfânta Treime” - Șimleu Silvaniei, coordonați de surorile din Congregația „Institutul Preasfintei Inimi a lui Isus” din Zalău.

La Sfânta Liturghie au mai participat pr. Alexandru Fiț - Bocșa, pr. Marius Crișan - Supuru de Jos, pr. Cristian Laslo - parohul comunității din Bobota.

În cuvântul de mulțumire de la sfârșitul slujbelor, părintele paroh a amintit în mare persoanele care au contribuit la renovarea noii locații, oameni cu viziune și devotament față de Dumnezeu și aproapele. S-au adus mulțumiri membrilor comunității din Bobota care, în pofida vremii și a altor piedici, s-au străduit să facă noua locație cât mai primitoare și înălțătoare pentru a-și aduce jertfele de rugăciune înaintea lui Dumnezeu.

De asemenea, a fost anunțat și hramul pe care noua locație îl va purta - „Aducerea la Templu a Maicii

Domnului” - sărbătoare celebrată anual în data de 21 noiembrie. „Aceasta pentru a sublinia o dorință a acestei comunități - aceea de a sluji la altarul strămoșilor noștri. Deocamdată nu putem celebra nici măcar slujbe alternative! Dar această capelă ne va aduce aminte de marii noștri înaintași: pr. Valentin Coposu, pr. Truș, pr. Filip, ce au pățit pentru credința lor. Prezența noastră în această capelă nu ne va denigra în fața nimănui, ci ne va ridica în ochii lui Dumnezeu pentru că putem să ne rugăm oriunde în Spirit și adevăr. Putem să-I aducem mărire oriunde! Și vom face aceasta până la sfârșitul veacurilor, deoarece după noi vor veni cu siguranță alții, iar acești tineri minunați sunt dovada că stindardul Bisericii noastre se înalță pe culmi din ce în ce mai înalte (...)” a afirmat părintele Cristian Laslo.

Sărbătoarea din Bobota s-a încheiat cu o masă la Căminul Cultural din localitate, pus la dispoziție de către autoritățile locale.

Biroul de presă

(urmare din pag. 6)

și cu aceeași carte (fiind vorba de aceeași treaptă de dificultate a textului). Alegeți însă o carte pe care nu ați citit-o înainte. Cinci minute încercați să lecturați foarte repede - cuprinzând cu privirea un număr cât mai mare de cuvinte -, iar apoi repetați în minte textul și verificați cât ați citit. În acest mod, desfășurând exerciții pe aceeași carte (dar citind de fiecare dată alte pagini), timp de două sau patru săptămâni, veți putea măsura mai ușor ce progrese ați făcut în domeniu.

În afară de gradul de dificultate al textului, asupra vitezei de lectură au influență, de asemenea, oboseala cititorului, condițiile de iluminat, precum și conținutul în oxigen al aerului din încăperea în care acesta citește. Uneori, ochelarii aleși în mod inadecvat dau boli de ochi, despre care nu știți, putând împiedica dobândirea deprinderii de a citi rapid.

5. Nu uitați însă că doar „înghițirea rapidă a textului” nu ajunge. În timp ce citiți - chiar foarte repede - trebuie să și gândiți. Este bine deci, dacă veți găsi puțin timp, să reflectați asupra celor lecturate, să notați unele ideile care v-au survenit pe parcursul lecturii.

În general vorbind, lucrul acesta merită oboseala. Se economisește foarte mult timp.

Tabără de vară

În perioada 6-17 august a.c. a avut loc o tabără de vară pentru copii organizată în cinci centre din județul Sălaj. La Șimleu Silvaniei proiectul a fost rodul unui parteneriat încheiat între Parohia Greco-Catolică *Sfânta Treime*, Școala Gimnazială *Silvania*, Primăria Șimleu Silvaniei și Grupul de animatori experți pentru copii și tineri *Fatti di speranza* din Brescia – Italia conduși de părintele Claudio Andreoletti. Ideea unei astfel de acțiuni a aparținut părintelui Gavril Bubo, protopop greco-catolic de Oradea, care în urmă cu 9 ani a demarat primul *GREȘT* (grup recreativ estiv), așa cum de fapt i s-a încredințat numele printre tineri, în satul său natal, Valcău de Jos din județul Sălaj, prin eforturile și implicarea deosebită a profesoarei Cecilia Marcus din Valcău de Jos care a coalizat sprijinul credincioșilor și al autorităților locale în desfășurarea an de an a celor două săptămâni de activități cu tinerii. După câțiva ani de experiență la Valcău, inițiativa a început și la Sâg și Horoatu Crasnei.

Din acest an, dorința animatorilor italieni a fost aceea de a ajunge și în alte locuri, de a putea împărtăși și altor tineri câteva zile de recreere în timpul vacanței de vară, astfel că activitățile s-au extins, desfășurându-se pe lângă Valcău de Jos, Sâg și Horoatu Crasnei și la Plopiș și Șimleu Silvaniei. În toate centrele activitățile au fost destinate tuturor copiilor din localitate care au dorit să participe, indiferent de apartenența religioasă, iar de organizarea activităților s-au ocupat parohiile greco-catolice care au sensibilizat și celelalte instituții locale în asigurarea unui spațiu adecvat printr-o bună colaborare.

La fel ca și în celelalte centre, la Șimleu Silvaniei inițiativa a găsit un ecou deosebit în rândul copiilor, aceștia fiind prezenți în mod perseverent, chiar dacă în unele zile a fost o arșiță dogoritoare. Beneficiarii direcți ai proiectului au fost copiii claselor I-VIII, însă și cei mai mari, de vârstă liceală, care s-au implicat în organizarea activităților împreună cu animatorii italieni. În fiecare zi activitățile au avut un orar bine definit: la început și la sfârșit în cerc, toată lumea rostea rugăciunea *Tatăl nostru* în ambele limbi, urmând circa o jumătate de oră de cântece cu gesturi, în general bilingve care au facilitat într-un mod foarte relaxant asimilarea de cuvinte în limba italiană, respectiv română, pentru italieni. Urmau circa 30 min. de jocuri dinamice de echipă, după care o altă jumătate de oră de cântecele animate cu gesturi. Între 12.00 - 13.30 copiii aveau pauza de prânz, iar după-amiază activitățile se relatau prin cântece-jocuri, iar apoi o oră de ateliere: muzică-dans, sport, limbă italiană și mâini îndemânate.

După terminarea activităților cu copiii, animatorii au organizat unele serate în care s-au întâlnit toți animatorii italieni cu toți animatorii români din toate centrele pentru aprofundarea cunoașterii reciproce, pentru asimilarea unor modalități de animație de către animatorii români, în perspectiva faptului ca animato-

rii români să devină independenți. De praznicul Sfintei Mării Mari, grupul din Italia a fost prezent la Sfânta Liturghie la Biserica Greco-Catolică *Adormirea Maicii Domnului* din Plopiș, unde comunitatea gazdă împreună cu părintele paroh Ioan Șanta a oferit prânzul.

Nu a fost ușoară desfășurarea unui astfel de proiect de voluntariat deoarece voluntariatul înseamnă în mod fundamental implicarea celor care doresc, în mod absolut liber în susținerea unei astfel de acțiuni. Se cuvin cele mai calde mulțumiri animatorilor români, care s-au implicat în mod meritoriu încă din prima zi a activităților, fără să știe măcar ce trebuie să facă la început, dar și-au asumat coparticiparea împreună cu italienii la organizarea jocurilor, la explicarea și demonstrarea jocurilor în limba română, la ducerea la bun sfârșit a activităților. Este de menționat simplitatea tinerilor din Italia, seninătatea și răbdarea, buna-dispoziție și fraternitatea de care au dat dovadă. Am reușit să înaintăm pas cu pas, fiecare pe baza sprijinului celuilalt, precum într-o drumeție pe munte accidentat. Este de notat sensibilitatea intervențiilor părintelui Andreoletti care a ne-a vorbit de fiecare dată despre bunătatea lui Dumnezeu, făcându-ne să ne simțim fiii aceluiasi Părinte care ne susține în dificultăți ca și în clipele bune, transmițând acest lucru atât prin cuvinte, cât și prin cântece.

De asemenea, și părintele vicar foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș, le-a adresat în mai multe rânduri cuvinte părintești de încurajare tinerilor, subliniind faptul că tinerii constituie ei înșiși o bogăție, iar mărturia și exemplul pe care tinerii îl dau este foarte important pentru cei de aceeași vârstă cu ei, precum și pentru societate în ansamblu. Părintele Nicolae Bodea, protopop de Șimleu Silvaniei, a atras atenția asupra semnificației voluntariatului, spunând că voluntariatul înseamnă aderare, implicare și asumare responsabilă și fermă din stadiul de proiect și până la încheierea activităților. Doamnele director ale Școlii Gimnaziale *Silvania*, Angela Lipo și Mărioara Ghile au exprimat aprecierea cu privire la valoarea educațională efectivă a unor astfel de inițiative în rândul copiilor în defavoarea străzii și a tuturor tentațiilor care îi pot asalta pe copii în timpul vacanței în contextul în care părinții se află la serviciu. Cei prezenți la activități s-au bucurat și de prezența primarului orașului Șimleu Silvaniei, Septimiu Cătălin Țurcaș, care le-a adresat calde mulțumiri și felicitări italienilor pentru faptul că s-au dedicat unor astfel de activități destinate copiilor din orașul nostru. Credincioșii din parohia greco-catolică *Sfânta Treime* din Șimleu Silvaniei s-au implicat oferind fructe sau bucate prin care am putut să ne arătăm ospitalitatea față de oaspeții italieni.

Tuturor cele mai alese mulțumiri, iar Bunul Dumnezeu să răsplătească însutit osteneala fizică, intelectuală sau materială!

Florica BODEA

Alexandru-Paul GHERMAN

Genfest 2012 – Budapesta

La sfârșitul ultimilor trei zile de Genfest mă simt obosit. Nu este ușor să ridici poduri, să deschizi căi, să construiești drumuri. Este vorba despre poduri, legături sau punți de fraternitate și pace. Această experiență alungă orice urmă de disconfort, oboseală sau extenuare. Unitatea, fraternitatea, solidaritatea, bunăvoința, nonviolența, respectul, onestitatea, iubirea sunt câțiva dintre pilonii podului ridicat de *tinerii gen* al familiei focolarinilor, la Budapesta. Pe acest pod se poate păși fără frică deoarece este unul construit din iubire.

Aproximativ 12.000 de tineri au fost prezenți la Sport Arena din Budapesta pentru a demonstra lumii că există o șansă spre un viitor luminat. Au adus cu ei și cultura, obiceiurile, religiozitatea și muzica, lucruri specifice țării lor dar mai ales au împărtășit experiența iubirii apropiate.

În cadrul întâlnirilor din arenă, *tinerii gen* ne-au împărtășit din activitatea lor caritativă pentru a ajuta lumea. Astfel: tinerii din Cairo ne-au dat exemplul pe care l-au oferit lumii pentru a opri războiul, făcând o pictură murală cu tema: *Avem dreptul să visăm*; tinerii din Mexic, ne-au împărtășit faptul că luptă împotriva drogurilor; în Thailanda tinerii își „murdăresc mâinile” pentru a prevenii inundațiile din acea zonă; tinerii din Budapesta donează sânge; în Cile, tinerii ajută persoanele sărace din zonele izolate. Și exemplele ar putea continua despre tinerii gen din Burgundi, Filipine, Israel, Hong Kong, Turin, etc., care oferă serviciul lor lumii în care trăiesc. Cuprinși de o efuziune permanentă, au venit să împărtășească aceste experiențe și să construiască noi căi de unitate între oameni.

Am contribuit și eu la formarea unei lumi noi, împreună cu 7 seminariști din România (Roman) cu care am ajuns în Budapesta după 3 zile petrecute în casa focolarilor Spes din Planina, Slovenia. Călăuziți de pr. Chelaru Pavel, am făcut parte din grupul celor peste 400 de români, veniți din diferite zone ale României ca să participe la Genfest 2012. Am socializat cu tineri din Brazilia, China, Rusia, Moldova, Liban, Ucraina, Polonia, Franța, Ungaria, Columbia, etc., schimbând semnul păcii, îmbrățișându-ne sau învățând câte ceva din limba, istoria, religia sau obiceiurilor lor. Am făcut sute de poze și filmulețe care dovedesc fericirea și energia *genfest*. Isus ne-a unit într-o mare diversitate. Am îmbrățișat cu toții regula de aur (fă celorlalți ceea ce ai vrea să ți se facă ție; să nu faci altora ceea ce nu vrei să ți se facă ție). Pentru ca să se poată săvârși aceasta, am format la acest *genfest* un pact mondial, numit United World Project (UWP) – Proiectul lumii unite, care a fost semnat chiar în față noastră, de diferite oficialități. Ca simbol al acestui pact, fiecare tânăr a primit câte o brățară portocalie. Intenționez să o port la mână, ca să îmi reamintească de acest pact, chiar și

atunci când sunt supărat pe aproapele meu și să îl pot trata cu iubire și respect.

Momentul culminant al acestei întâlniri și care m-a impresionat puternic, a fost raliul păcii și al fraternității. Am mărșăluit împreună pe parcursul a 7 km, plecând de la Sport Arena până la podul peste Dunăre. M-am simțit cutremurat atunci când am văzut sute de steaguri unite între ele, formând un singur lanț al unității, iar steagul românesc se afla printre ele. *Tinerii gen*, împinși de un spirit pacifist, au dansat, au cântat și au intonat imnuri împreună, unind steagurile țărilor din care provin. Odată ajunși pe pod, am creat primul *Flashmob* al unității. Acesta consta în ridicarea concomitentă a unor eșarfe colorate pe care le-am primit la plecarea din Sport Arena. Pe acestea fiecare am scris o expresie, un îndemn, și-am scris numele sau țara din care provenim iar apoi am schimbat între noi aceste eșarfe de zeci de ori până când s-a oprit muzica. În cele 20 de secunde de liniște care au urmat, fiecare a ridicat eșarfa iar de undeva de la înălțime se înregistra și se fotografia această întindere multicoloră a fraternității, formată din *tinerii gen*. Pe eșarfa mea albă eu am scris „Iubirea Învinge” și apoi, oferindu-o, s-a amestecat în mulțimea de tineri focolarini. Eu am plecat acasă cu o eșarfă portocalie care era semnată Veronica din Italia și pe care scria în limba italiană, „*Muncește ca să câștigi ceva în viață*”. Poate că acest mesaj îmi era destinat mie iar de câte ori mă va cuprinde lenea, mă voi uita la această eșarfă agățată acum în camera mea și voi realiza importanța muncii. Un preot mi-a spus odată că lenea este perna diavolului, hilară expresie dar totuși adevărată.

Întunericul se lăsa peste Budapesta iar luminile impresionantelor clădiri, ale vapoarelor ce erau acostate la mal, ale gigantului pod, crea o atmosferă feerică. Nu cred că a fost cineva impresionat de toate acestea ci de gigantul pod al unității creat de *tinerii gen*. Noi am creat primul pod al unității și fraternității la Budapesta, ne-am urcat cu toții pe el și nu ne vom opri aici.

Resfințirea Mănăstirii din Șumal

Duminică, 19 august a.c., a avut loc ceremonia de sfințire a mănăstirii cu hramul *Sfântul Nicolae* din localitatea Șumal, județul Sălaj, în urma lucrărilor de reabilitare realizate în ultimii ani, de către PSS Virgil Bercea, și PSS Oscar Canton, episcop de Crema – Italia.

Cei doi ierarhi au fost așteptați de credincioșii din Șumal cu porțile caselor împodobite cu icoane cu șterguri și țoale în culori, iar dealul din mijlocul satului pe care se află mănăstirea devenise o icoană a sufletului, desprinsă parcă din monografii de altădată: străduța spre mănăstire era străjuită de credincioși ținând crucea și praporii, iar pe scările numeroase către curtea mănăstirii așteptau copiii și tinerii satului în straie populare cu flori în mâini, fetele având părul împletit, cu flori în cosițe. Curtea mănăstirii devenise neîncăpătoare de credincioșii prezenți cu mic cu mare din Șumal și din împrejurimi. O mulțime de preoți, numeroși călugări și călugărițe precum și un număr semnificativ de absolvenți ai Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea care se află în perioada de experiență la diverse congregații călugărești au fost de față la această solemnitate.

După slujba de sfințire a bisericii mănăstirii în urma lucrărilor de reabilitare, a urmat înconjurul mănăstirii, iar apoi începerea Sfintei Liturghii. Un moment deosebit de emoționant a fost acela în care tânărul Sebastian Ioan Dod a fost dus în procesiune de la intrarea în biserica mănăstirii până în fața altarului spre oferirea primei trepte a vieții monahale: tânărul candidat la viața călugărească a fost dus la altar de către părintele Cornel Dârle, spiritual al Mănăstirii Stânceni, județul Mureș, împreună călugărițele Sfântului Vasile cel Mare din Cluj-Napoca și din Congregația Preasfintei Inimi a lui Isus din Zalău. A urmat acordarea tunsurii monahale de către Prea Sfinția Sa Virgil împreună cu Prea Sfinția Sa Mons. Oscar Canton tânărului Sebastian Ioan care și-a exprimat în mod public alegerea deliberată de a deveni călugăr, invocând totodată public ajutorul „lui Dumnezeu și al Maicii Preacurate spre a păși pe calea sfintei călugării”. PSS Virgil a anunțat alegerea numelui călugăresc al tânărului Sebastian care de acum „se va numi fratele Severian”.

PSS Virgil Bercea a mulțumit părintelui Tarciziu Roman care veghează zi și noapte prin rugăciune în biserica cu rang de mănăstire Șumal, aflându-se totodată și în mijlocul credincioșilor împreună cu care se străduiește neîncetat pentru cele spirituale, dar și pentru cele materiale necesare bisericii și parohiei.

Membrii Consiliului Parohial Șumal au primit din partea Prea Sfinției Sale Dr. Virgil Bercea în semn de distincție câte o diplomă în numele Martirilor și

Mărturisitorilor Bisericii Greco-Catolice care și-au dat viața în închisorile comuniste „cu al căror sacrificiu suprem să fie unită jertfa și binecuvântată dărnicia față de biserică”.

La rândul său, părintele Tarciziu Roman a mulțumit fratelui Severian pentru activitatea desfășurată în ultimii ani împreună în Mănăstirea și Parohia Șumal, celor doi ierarhi care au onorat emoționanta sărbătoare și în mod particular a exprimat o mulțumire de suflet credincioșilor pe care îi păstorește pentru munca susținută, pentru eforturile financiare depuse pentru renovarea bisericii.

F. B.

Ioan F. POP

PERIPATETIZĂRI

Poezia și muzica sînt pragul dinaintea golului interior. Din scris va rămîne, la un moment dat, doar *muzica* acestui gol.

Mi-e frică nu doar de moarte, ci și de prostiile care s-ar putea debita la catafalc. De jerbele de cuvinte goale aruncate peste absența mea.

„Școala vieții” nu se poate învăța la fără frecvență.

Dacă vrei să demonstrezi ceva trebuie să pleci de la cu totul altceva. Cu o vorbă aristotelică, punctul de plecare a unei demonstrații nu stă tot într-o demonstrație. Demonstrația se *demonstrează* cu altceva.

Prea mulți știu înainte de a înțelege.

Deși în România mai avem pe ici, pe colo, cai de cursă, defilăm etern cu măgarii. Chiar și caii care participă la *defilare* trebuie să se dea măgari. Devin un fel de cai măgarizați.

Prostul cu bani este *deșteptul* zilelor noastre. Semidoctul academic dă ținută și *ștaif* momentului. Agramății *strălucesc* din orice poziție. Imoralitatea ne bate dezinhibată obrazul. E tot mai greu să mărșăluiești în urma acestei nesimțiri.

Impostura, imoralitatea și ticăloșia cariază, cu timpul, orice talent. Căci nici talentul nu rezistă la avalanșa mizeriei interioare.

Precum o apă curgătoare, omenirea pare aceeași pe măsură ce se schimbă secundă de secundă. Doar omenirea este mereu aceeași, omul este mereu altul.

Nefacerea răului nu este niciodată un bine. Există chiar o formă de bine care maschează temporar răul. Orice bine este cel mai mic bine. Orice rău este cel mai mare rău.

Limba vorbește în egală măsură atît cu ajutorul cuvintelor, cît și cu cel al tăcerilor. Tăcem vorbind și vorbim tăcînd.

Pînă la urmă, durează doar căsniciile care *eșuează* în prietenie.

Fiind crescut la țară, sufăr de o timiditate patologică. Mă îngrozește gîndul că toți marii răzvrățiți s-au născut din mari timizi.

Cînd filosofia devine predică, idei șablonizate, vorbire din vîrfurile conceptelor poate perora savant de la catedră. Filosofia se naște discret din minți marginale și moare cu fast în universități.

Noi putem gîndi doar împotriva naturii noastre. Putem gîndi doar din poziția de *idee* a unei idei. Toată devenirea spirituală a omului este o revoltă împotriva naturii sale limitate.

Umanitatea se *perfecționează* cu tot mai mulți indivizi imperfecti.

Bal mascat la Valea lui Mihai

Vineri, 7 septembrie a.c., Asociația Ave Miriam a organizat un bal mascat pentru copiii din Valea lui Mihai.

În după-amiaza zilei de vineri, între orele 16 și 20, copiii care frecventaseră centrul creștin de vară, au participat cu mare veselie la balul mascat. Prichindeii costumați în diverse personaje și eroi din povești și-au prezentat identitatea imaginară, împărtășindu-ne din veselia și imaginația lor ce trece, încă dincolo, pe tărâmul minunat al basmelor. Zânele, spiridușii, balerinele, vrăjitoarele bune și rele, Spider-man, amerindienii și cowboyi au conviețuit într-un pașnic dans și s-au înfruptat, într-un final, din bunătățile și tortul oferit de organizatori.

Astfel, Asociația „Ave Miriam” și-a încheiat programul ocupațional din cadrul proiectului asociației „Un colț de rai pentru îngerași”, în așteptarea vacanței următoare. Toată vara, un număr de 30 de copii au beneficiat de acest program zilnic între orele 9 și 13, avînd parte de momente de joacă, educație, informare biblică și rugăciune. Activitățile s-au desfășurat în sala și curtea amenajată de către asociație prin susținerea financiară a sponsorilor Ara Shoes România, Consiliul Județean Bihor și a unui binefăcător, medic Furău Gheorghe. Asociația, în colaborare cu Parohia Greco-Catolică, va derula în continuare activități săptămânale, marcînd diversele festivități religioase și civile.

Pr. Zorel ZIMA

„Eu nu scriu, eu îmi fac mormînt în scris” *

Interviu cu scriitorul și eseistul Ioan F. POP

- După cinci cărți de poezie publicate, o carte de filosofie și un jurnal *închipuit*, o carte de studii și eseuri - toate bine primite de critică -, am înțeles că vrei să te oprești din scrisul poetic. De ce?

- Cele cinci cărți de poezie nu sînt, de fapt, decît patru, pentru că prima carte a fost revizuită și am republicat-o, ca atare a devenit una veche și nouă în același timp. Cele patru cărți nu sînt decît tot atîtea încercări de a capta în zăriștea inefabilului poemele poemului nescris, un cvartet tăcut al disimulărilor ultime. Într-un joc al hazardului și al determinării sfîrșesc (prin revizuirea primei cărți) cu începutul sau încep anamnetic cu sfîrșitul. Închid cercul poematic aproape în punctul în care l-am deschis, legînd începutul de sfîrșitul care îl pre-vestea. M-am oprit din scrisul poetic, fără să mă despart însă total de poezie. De scris, mai scriu încă, sub alte forme. Uneori mă încapățînez și să exist... Cu voie, evident, de la cuvinte, de la tăcerile *poetice*. Abordînd o poezie de fundătură ontologică, una a limitelor limbajului și non-limbajului (mă refer la o situație strict contextuală, nu la una axiologică) nu are rost să multiplic la infinit acest exercițiu anihilator. În încercarea de a scrie și re-scrie Poemul nu am făcut decît să aproximez prezența sa atît de intimă și atît de străină, puritatea inhibantă a oricărei sondări introspective. Nu am făcut decît un mic pas către indicibilul în al cărui orizont se lasă uneori captat în cuvînt, în nespunerile himerice care scurmă serafic în pagină. M-am lăsat sedus de mirajul zădărnicii la rădăcina profanelor revelații, într-o *realitate* a idealității născută dincolo și dincoace de mine. Toate aceste autodevoratoare și izbăvitoare încercări m-au făcut mai bogat cu o singurătate, cu o iluzie, cu un ecou. Prin intermediul lor am anulat totul prin mirificul inocentizării, într-o înstrăinare ce-mi palpită încă nostalgic prin vene. După cum mi-au deschis noi și noi reverii care nu conțin să-mi dea tîrcoale, să mă transpună în scurte frisoane ale unei tainice ademeniri. Căci nu există o mai adîncă angajare - sublimă în gratuitatea sa sobră și ludică -, decît această aventură perisabilă (și inexprimabilă) a totalității și nimicnicității cuvîntului, această arheologie hieratică în umbrele unei alterități cu care am schimbat cîteva tăceri esențiale. Și unde, în relativitatea sa absolută, eul (poetic) continuă să medieze între două abisuri. Și scrisul poetic trebuie să pornească din articularea unei coerențe interioare, nu doar din hazard și sentimentalisme aleatorii. Eu cred doar în poezia care are densitatea diamantului, nu în cea laxativă. Scriitorul trebuie să știe nu doar să scrie, ci și să *tacă* în scris. Scrisul, gîndirea necesită și pauze de *respirație*, lungi leneveli cogitabunde. Scrisul e doar partea văzută a ceea ce spiritul poate arunca, la un moment dat, pe *țărîmul* hîrtiei. În scris contează

(contrar aparențelor imediate) doar valoarea, autenticitatea, armonia netrucată a propriei ființe. Restul sînt cuvinte și cărți puse degeaba pe drumuri...

- Formarea teologico-filosofică te-a schimbat cumva? Ai alte priorități față de începuturile literare?

- Orice formare de-formează în același timp. Cultura adevărată de-formează în mod radical. Eu sînt format și de-format de lecturile mele. În cultură progresăm cu adevărat doar de-formîndu-ne. Perspectivă din care doar mediocrii nu se pot de-forma. Ei sînt gata *formați*. Formația mea teologico-filosofică (atîta cîtă e) a venit ca un balsam peste mai vechile *răni* literare. Cultura, de orice natură ar fi, leagă recuperator. Cu adevărat cred doar în coordonatele verticale ale spiritului, în tentația abruptă a absolutului. Șesurile cultural-lucrative nu prea mă interesează. Pe mine m-a schimbat fiecare carte citită. Cred că nu sînt decît *ruina* promițătoare a lecturilor mele. Deschiderea teologică și filosofică, alături de poezie și de muzică, mi se pare a fi maximumul spiritualității umane. Fără ele lumea nu poate fi înțeleasă nici în datele ei esențiale, nici în factualitatea ei imediată. Noile mele priorități sînt vechile mele priorități: zădărnicia cuvîntului, fascinația ideii, mirarea neconținută a existenței... Pe toate acestea poezia, ca și filosofia, le poate evalua în mod mirific. Le poate plasa în deschiderea unor captivante perspective.

- Cum vezi poezia în raport cu credința? Ce statut au ele pentru tine?

- Poezia adevărată e o formă de a *crede* atunci cînd acest lucru devine tot mai dificil. Dacă am crede în mod absolut, poezia, scrisul nu ar mai avea nici un rost. Neputînd crede și *locui* lumea în mod absolut, o *locuim* și credem în mod poetic. Poeticitatea presupune în mod organic sacralitatea. Pînă și lui Dumnezeu ne adresăm (prin rugăciune) în mod *poetic*. În ceea ce mă privește, am scris poezie ca și cum m-aș ruga cu toate neputințele, cu toate disperările și angoasele mele disponibile. Fără deschidere și orizont metafizic, ancorat doar în cuvinte grele de povara realului de care nu se poate desprinde, poeticul este reverberație goală. În absența subliminală a sacrului, el reflectă ființa doar în oglinzi opace. Orice exercițiu poetic autentic *imaginează* divinitatea, chiar dacă, aparent, se situează în non-sens, în îndoială, adică în căutare. Actul fundamental al scrierii pornește *ab initio* dintr-o neposedere a divinului, dintr-un minus epifanic. Scrisul reprezintă maximum de posibil (din hăul imposibilului), maximum de angajare în infinitudinea sacrului. Loc pînă unde mai pot răzbate doar ecourile rugăciunii și ale muzicii.

* Interviu preluat din revista *Vatra*, nr. 6-7, 2012. Din cauza unor neconcordanțe tehnice a apărut o variantă mai veche a interviului. Reluăm aici varianta finală.

(urmare din pag. 12)

-Ți-ai dat un doctorat în filosofie, cu o abordare hermeneutică a scrierilor Sf. Augustin. Crezi într-o fatalitate și o înlănțuire a lucrurilor?

- Am avut șansa să-mi iau doctoratul în filosofie la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, sub prietenasca îndrumare a profesorului Vasile Muscă, abordând (din pură plăcere) filosofia și teologia Sf. Augustin. Mai mult, am avut norocul să fac două stagii de cercetare la Roma și Paris, cu sprijinul binevoitor al P.S.S. Virgil Bercea, pentru a putea duce la bun sfârșit acest captivant proiect. Prilej cu care am scris și un jurnal aproape închipuit, care este mai mult un monolog al eurilor disperate, un lung solilocviu. (Jurnal care, alături de alte jurnale ale unor importanți scriitori români, a devenit subiectul unei incitante teze de doctorat). Fără să insist, trebuie să recunosc că am fost fascinat de gândirea teologică și filosofică a Sf. Augustin, de literaritatea sa, de personalitatea sa plurivalentă. Am încercat să-l descriu nu doar din perspectivă filosofico-paradigmatică, ci și să extrapolez hermeneutic unele din ideile sale. Să pun în valoare legătura ce s-a făcut prin el între cultura și filosofia elenistică și creștinism. Am pus în evidență, sper că într-o manieră convingătoare, profunda poeticitate a scrierilor sale. După cum am încercat să deslușesc *temporalitatea* timpului augustinian, premisele ontologice ale creației *ex nihilo*. Precum și atât de controversata problemă a răului, căreia filosofia și teologia nu au reușit să-i dea de un capăt logic. Cultura română nu l-a asimilat pe Sf. Augustin decât parțial. S-a tradus destul de puțin din opera sa. Paradoxul face să avem mai multe traduceri ale *Confesiunilor*. Exegeza augustiniană este incipientă la noi, existând doar câteva cărți pe acest subiect care merită reținute. În legătură cu fatalitatea, destinul nostru nu e decât *fatalitatea* noastră primă și ultimă.

- Ce îți place în Oradea?

- Cum eu nu prea sînt de aici, mă simt un perpetuu rătăcit, un etern străin. Pendulez stingher între două lumi, neputînd fi nici țaran abisal, nici orășean desăvîrșit. Sînt mai mult un orășean practicant. Pentru mine, Oradea rămîne toposul unor singurătăți rătăcite, al unor prietenii ratate. Fiind un solitar incurabil, pînă și cu locurile mă împrietenesc greu. Cu oamenii – și mai greu. Cum nimeni nu e profet în satul, orașul, țara lui, nu văd de ce aș face eu excepție. Deocamdată, din Oradea îmi plac mai mult sonoritatea numelui, câteva ecouri arhitecturale... Pentru mine, Oradea culturală a însemnat și înseamnă în primul rînd Radu Enescu. Scriul meu se datorează și fascinației pe care i-o datorez acestui filosof și eseist de care m-am simțit și mă simt foarte apropiat. Regret că spiritul lui nu mai înseamnă astăzi nimic pentru urbea de pe Crișul Repede. Trebuie recunoscut, cu eternul și inutilul regret de rigoare, că și mediul cultural orădean poartă o oarecare vină pentru această situație. Fiind incapabil să înțeleagă imensa sa

disponibilitate intelectuală, acest mediu a rezonat doar cu unele elemente de butaforie și evazionism ludic practicate de filosof. De fapt, mediul cultural orădean a fost și este opac la orice reliefare valorică. El și-a făcut un obicei (care tinde, din păcate, să devină tradiție) din a îngropa orice distinctivitate valorică în neantul *călduț* al provinciei.

- Și ce te enervează în Oradea?

- Mă enervează tot ceea ce nu-mi place. Tot ceea ce este artificiozitate, provincialism gros, micime umană. Toate gîndurile, vorbele și faptele care urîtesc locul, făcîndu-l uneori irespirabil. Faptul că nu există o minimă solidaritate umano-culturală. Mulți se simt bine doar cînd pot face altora răul, chiar și în cultură. Cei care nu reușesc în scris vor ca să nu reușească nici alții. Tipic pentru orice provincie orgolioasă. Spun aceste lucruri cu un imens regret, după cum regret uneori că sînt obligat să am dreptate. M-ar bucura mai mult să spun că totul e sublim, *defect* să fiu doar eu.

Ai publicat recent o carte de studii și eseuri cu un titlu extrem de interesant, *Tăceri de la margine*. Despre ce este vorba?

E vorba de acele tăceri iscoditoare care nu mă lasă să lenevesc în bovarice custodii, ci îmi dau ghes să înne-gresc hîrtia într-o euforie care are tot mai des gustul cenușii, aroma unei *alese* zădărnicii. Scăpate de sub control, ele devin litere, silabe, cuvinte care, în final, vor invoca ultimativ *propozițiile* altor și altor tăceri. Apoi, printr-o abilită manevră, atrag concretul în ficțional și împing ficționalul în concret. Le amestecă pînă la indistinție, pentru a-și putea pune mai ușor (cu complicitatea știută și neștiută a autorului) fel de fel de măști cu care se insinuează în pagină. Simple introspecții și exerciții cu gust de inutilitate, aceste texte își propun doar să surprindă câteva secvențe de (i)realitate. Încearcă să pună cît de cît în lumină osatura unor vagi solilocvii, scheletul de fum al unor tăceri de la margine. Căci nimeni nu reușește să le *asculte* mai bine decît o pagină goală. Nimeni nu știe cu mai multă exactitate ce este un cuvînt decît tăcerea sa originară. Uneori, doar tăcerea mai poate scoate cuvintele din atopia lor. De fapt, scrisul însuși este alcătuit din tăceri care *vorbesc* și din cuvinte care, inspirate, știu și să *tacă*, să aștepte. El se configurează (și re-configurează) din recurența unor idei răzlețe, din obsesia lor transpusă în sfera cogitării. Faptul că (le-) am *tăcut* în scris, în loc să (le) tac pur și simplu, ține de seducția, de riscul indenegabil al oricărei exprimări, al oricărei ex-puneri. Văzînd că toată lumea se bulucește doar la centru, mi-am asumat benevol această condiție de marginal, de unde lumea poate contempla mai adecvat. De fapt, lumea nu poate fi privită și înțeleasă în mod profund decît dintr-o poziție de marginalitate asumată. Căci totul este margine a altei margini, chiar și lumea însăși. Cît despre provincie, ea este doar submarginea unei margini...

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

- Te temi că nu vei mai putea scrie vreodată poezie sau altceva?

- Mi-e frică doar de poezia pe care nu o pot scrie, de poemele poemului nescris (ca să folosesc titlul unei cărți publicate recent). Mi-e frică, în general, că nu o să mai pot scrie nimic. De aceea schimb registrul scriiturii. Uneori, mi-e teamă că o să uit limba (visez deseori asta). Nu aş vrea să devin şi un orfan tardiv al cuvintelor. Eu cred doar în poezia „totală”, în poezia „pură”. În cea care devoră lumea şi lucrurile. Îl pustieşte pe autor şi pe cititor deopotrivă. Eu cred în poezia *lespede*, în cea care *răsare* pe morminte. Eu nu scriu, eu îmi fac mormînt în scris. Pînă acum am scris patru cărţi de poezie, deşi erau suficiente, din perspectiva *proiectului* meu poetic, doar trei. Prima carte am rescris-o, aşa cum am spus, deşi la un moment dat mă bătea gîndul s-o declar nulă. Într-un anumit fel, de poezie te poate *vindeca* filosofia. Sau invers... Chiar şi doctoratul l-am dat nu din raţiuni mercantile, nici chiar din raţiuni strict universitare (deşi pe vremea aceea predam la facultate), ci dintr-o criză interioară a scrisului, dintr-un impas spiritual. Graţie faptului că nu prea mă mai înţeleg cu mine însumi. Şi atunci am încercat să schimb *versantul* propunîndu-mi, mai mult din disperare, un proiect filosofic mai amplu. Văzînd cîţi şi cum liricoizează incontinent acum, îmi vine să-mi dau demisia din poezie. Să mă retrag în pustiul ţărănesc din care am venit. Toţi se reped să *mulgă* poezia, neştiind că poezia nu dă. Poezia adevărată cere. Şi cere numai de acolo de unde este ceva talent, cultură. De aceea m-am retras pe terenul eseisticii şi filosofiei, unde aerul este mai rarefiat şi se pătrunde mai greu, existînd riscul sufocării. Nu prea cred în cei care scriu doar poezie, maimuţărîtă în marginea altor texte, la limita inferioară a limbajului şi a gramaticii, fără nici o deschidere metafizică spre alte orizonturi scripturale. A apărut scriitorul fără lecturi, fără cultură, făcut doar din ambiţii deşarte şi *hazard* bine organizat. Iar critica literară a devenit, în mare măsură, un schimb de amabilităţi reciproce dintre găştile literare. Premiile - un fel de mită literară dată în avans. Cultura română este o cultură de gaşcă. E un fel de tren în care pot urca doar cei care *ştiiu* trage semnalul de alarmă. Aceasta este o cultură care marginalizează şi striveşte valoarea individuală. Valoarea adevărată este recunoscută doar în cimitir. Observînd atmosfera culturală actuală, cred că singurul bine pe care îl pot face contemporanilor e să nu mai scriu.

- Ce relaţii ai cu sistemul critic. Te interesează evaluările critice făcute pe marginea cărţilor tale? Sau rămii indiferent la ce se scrie despre ele.

- Critica mă interesează doar în măsura în care devine o dimensiune politropică a scrisului. Adică în măsura în care radiografiază acest scris pînă la sînge. În măsura în care îmi dezvăluie faţete ideatice ale scriiturii la care eu nu m-am gîndit în mod expres. Critica ar trebui să fie o citire *totală* a unui text, nu doar brodere metaforică în jurul lui. Critica ajută un text să aibă cît de cît o viaţă „de apoi”.

Primul critic sever al meu sînt chiar eu. Nu poţi scrie nimic valoros dacă nu te pîndeşte din interior un critic intransigent, necruţător. Am avut norocul ca despre cărţile mele să scrie critici şi exegeţi de mare probitate şi competenţă, fără care nu cred că, în anumite perioade, aş fi putut continua. Radiografiile lor mi-au îmbogăţit scrisul nu doar cu noi perspective hermeneutice, ci şi cu nebanuitele carate ale solidarităţii culturale. Deşi cînd scriu nu mă gîndesc la critică, trebuie să recunosc totuşi că fără vecinătatea ei m-aş simţi mai inutil şi mai singur. Mai trebuie arătat, în acelaşi timp, că există foarte puţini critici care scriu doar pe bază de valoare, necontaminaţi de influenţe şi coterii. Mulţi scriu doar pe bază de interese, din interiorul unor nesfîrşite cumetrii publicistice. Aproape că nu există nici un succes cultural neviciat de vreun aranjament şi interes meschin. Dacă nu ar fi o tristeţe, marginalitatea în cultură ar trebui să fie un merit în sine. Căci aproape tot ce este valoare şi caracter este marginalizat cu sistemă.

- Ce regreţi în materie de scris, dar de viaţă?

- Regret că nu pot face din scris viaţă şi din viaţă scris. Nu le pot amesteca pînă la disoluţie. Uneori ele rămîn doar două repere stranii. Scrisul meu este dezbatut de orice biografism, de orice contingenţă factuală. El şi-a creat o lume în care viaţa abia mai poate respira. Scrisul meu se hrăneşte din neputinţele vieţii, din limitele pe care ea nu le poate depăşi. El tinde spre înălţimea scrisului „pur”, la care viaţa se *uită* ca la teatru. După cum viaţa a apărut din nimic, tot aşa şi scrisul poate apărea din nimicul vieţii. Două *nimicuri* care se potenţează şi devoră în acelaşi timp. Fatalitatea face ca viaţa să ne fie dată doar la pachet cu moartea. În materie de viaţă, de scris, regret enorm şi sper cu măsură...

- Crezi că meritai un destin mai bun?

- Nu. Cred că merit doar destinul pe care îl am. Uneori mi-e frică să nu abuzez cumva şi de acesta. Mă gîndesc că Dumnezeu mi-a dat poate mai mult decît merit. La startul meu existenţial, s-ar putea spune că nu e chiar rău. (Aici cred că au lucrat în ascuns rugăciunile disperate ale bunicii. De altfel, îi datorez atît de mult bunicii care m-a crescut încît cuvintele sînt incapabile să formuleze vreo mulţumire pe măsură). Eu am făcut aproape toate lucrurile esenţiale ale vieţii cu mare întîrziere. Traiectul meu existenţial nu a fost unul liniar, ci a fost unul plin de sincope. Nu am început abrupt cu grădiniţa, pentru a ieşi serafic, în final, prin aco-perişul Academiei. Dimpotrivă. Există, recunosc, o fascinaţie şi o anume savoare a tîrzieţii lucrurilor, a tergiversării unor etape prea exaltate. Iar cultura a lucrat şi încă lucrează (sper) la rădăcina fiinţei mele. Eu mi-am făcut din cultură (atîta cîtă e) un mod de viaţă, nu pretext pentru parveniri exterioare. Am încercat să o fac parte a destinului meu. De aceea îi prefer pe cei care îşi *cuceresc* destinul, şi nu pe cei care şi-l aranjează. Cred doar în cultura dublată de caracter, de morală (chiar dacă există şi excepţii). Cred în gratuitatea ei fascinantă. Sînt de părere, odată cu L. Wittgenstein, că

(continuare în pag. 15)

Întâlnirea preoților români greco-catolici din diaspora

În zilele de 3-6 septembrie 2012 a avut loc la Veneția, Italia, cea de a treia Întâlnire a preoților greco-catolici din diaspora europeană, urmând celei de la Bologna, Italia (2009) și celei de la Paris, Franța (2010).

Organizatorii întâlnirii de anul acesta de la Veneția au fost preoții din Protopopiatul greco-catolic român din Triveneto, în frunte cu preot protopo Vasile Alexandru Barbolovici.

Întâlnirea a cuprins o serie de conferințe de natură istorică, ecclesiologică și de drept canonic, momente de rugăciune după tradiția răsăriteană și latină, împărtășirea experiențelor pastorale și personale, dar și momente ce vizau cunoașterea frumuseților artistice și culturale pe care minunatul oraș Veneția le oferă.

Printre invitații de seamă amintim pe pr. prof. Roberto Giraldo, Directorul Institutului de Studii Ecu-menice „San Barnardino” din Veneția, franciscan al Conventului San Francesco della Vigna; prof. Riccardo Burigana, directorul de studii de la același institut - care scris articolul la Vatican - și Eminența Sa Card. Francesco Coccopalmerio, Președinte al Consiliului Pontifical ce se ocupă cu Textele Legislative, care a fost însoțit de pr. drd. Ioan Pop, preot greco-catolic român doctorand la Roma în drept canonic. Pentru detalii și fotografii facem trimitere la www.bru-italia.eu.

Preoții greco-catolici români l-au avut ca îndrumător și părinte spiritual în aceste zile pe PSS Virgil Bercea, episcop de Oradea Mare, responsabil în cadrul Sinodului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, cu comunitățile parohiale din diaspora europeană.

S-a abordat de asemenea tema preoților „uxorati”, adică preoții care au ales căsătoria, familia, ca statut de viață înainte de hirotonire,

conform tradiției străvechi și neîntrerupte a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice, alături de cealaltă tradiție a preotului necăsătorit.

Un alt moment important pe care dorim să-l menționăm este audiența acordată de nou-înscăunatul Patriarh al Veneției, Excelența Sa mons. Francesco Moraglia, preoților români greco-catolici prezenți pentru un salut cordial. P.S. Episcop Virgil Bercea i-a oferit în dar cartea cu centenarul nașterii cardinalului Alexandru Todea și i-a transmis salutul din partea Prea Fericirii Sale Card. Lucian, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice.

În cadrul Sfintei Liturghii de marți, 4 septembrie 2012, câțiva preoți au fost distinși cu titlul de Stavrofor sau purtător de Cruce pectorală de către P.S. Virgil Bercea, iar alții au primit Brâul roșu.

Pr. Ioan Mărginean-COCIȘ

(urmare din pag. 14)

„etica și cultura sînt una”, amîndouă fiind transcendente. Cultura adevărată, lucrătoare face omul mai bun. Îi schimbă privirea, chiar și mersul. La noi, mulți (prea mulți) preferă să facă răul cu efort, chiar cu cheltuială, decît să facă fără nici un efort binele. Îți fac rău în chiar momentul în care le faci binele. Trăim, din păcate, urît chiar și în cultură. Revenind la întrebarea cu destinul, am „noroc” că se găsesc tot timpul mecanici de destine care sînt gata să mi-l *regleze* din mers. Precum Strîmbă-Lemne din poveste, unii nu fac decît să strîmbe destine. Chiar și în cultură sînt mulți care nu pot privi decît strîmb. Sper că timpul va mai îndrepta puțin lucrurile, va face diferența necesară dintre munte și mușuroi. În rest, destinul e o poveste în care încăpem din cînd în cînd și noi...

- Apropo, de ce nu mai publici în revista *Familia*, revistă unde ai debutat și ai scris multă vreme?

- Da, nu mai public în revista *Familia*, deși am de-

butat aici sub bunele auspicii ale lui Radu Enescu. Dar nu vreau să cad în malaxorul inepuizabil al animozităților provinciale. Cultura este și o chestiune de vecinătate. Așa că fiecare și-o alege după cum crede că o merită. Am constatat cu tristețe și umor cum după fiecare carte publicată numărul așa-zișilor mei amici a scăzut. Apoi, un nevinovat doctorat și două stagii de cercetare la Roma și Paris m-au lăsat tot mai singur și mai visător... Nu doar de revista amintită am fost lăsat pe dinafară, ci și de universitatea locală, care, imediat după ce mi-am luat doctoratul, a renunțat la serviciile mele. Asta, evident, pe lângă alte „binefaceri” știute și neștiute. Acesta este, în fond, „deliciu” provinciei. Tot timpul are cineva „grijă” de tine. Eu îmi văd de drumul meu, croit din realități triste și din iluzii baroce, încercînd să rămîn indiferent și *rece*...

Interviu realizat de **Mihai VIERU**

Hirotonire de preot

Sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului din acest an, 2012, a oferit pentru credincioșii orădeni un prilej de multiplă sărbătoare și aniversare.

În cadrul Sfintei Liturghii, celebrată în Catedrala „Sfântul Nicolae” de către PSS Virgil Bercea, împreună cu un mare număr de preoți veniți de pe cuprinsul întregii eparhii, dar și din eparhiile vecine, a fost hirotonit preot diaconul Eduard Felician Fischer, vicerectorul Seminarului Major „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea. Totodată, în acest an se împlinesc 18 ani de când episcopul de Oradea a fost ridicat la treapta arhieriei împreună cu Preasfinția Sa, Alexandru Mesian, episcopul greco-catolic de Lugoj. Concomitent cu hirotonirea episcopilor, în urmă cu 18 ani, actualul vicar general al Eparhiei de Oradea, Preacuviosul Părinte Florian Gui, preot al Congregației „Don Orione” a depus voturile călugărești. Întreaga sărbătoare s-a desfășurat sub emoțiile și bucuria aniversării acestor evenimente unice și irepetabile din viața slujitorilor lui Cristos.

Biroul de presă

Hirotonire de preot

Duminică, 23 septembrie 2012, a 8-a duminică după Rusalii, în Catedrala Sf. Nicolae din Oradea, prin punerea mâinilor PSS Virgil Bercea, a fost hirotonit părintele Vasile Șoptea. Originar din localitatea Feldru, jud. Bistrița Năsăud, părintele Vasile a absolvit Seminarul Sfinții Trei Ierarhi „Vasile, Grigore și Ioan” din Oradea în anul 2006. Ulterior a urmat studiile teologice la Bologna, unde a făcut un masterat în Teologia evanghelizării. În același timp, a avut și o experiență la Asociația Caritas din Rimini, unde s-a ocupat de Asociația Migrantes, al cărui responsabil a fost pentru mai mulți ani.

Liturghia arhierescă în cadrul căreia a fost hirotonit pr. Vasile a fost solemnă nu numai datorită soborului de preoți concelebranți sau a prezenței mari de oameni, dar și a Corului Catedralei, aflat sub bagheta maestrului Radu Mureșan, care a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie. Printre preoții concelebranți s-a aflat și pr. Olimpiu Todorean, președinte al Asociației Caritas Eparhial Oradea care, împreună cu pr. Renzo Gradara, director al Asociațiilor Caritas și Migrantes din Rimini, l-au prezentat în fața arhierelui pe diaconul Vasile în vederea ridicării la sfânta preoție.

La eveniment au fost prezenți, pe lângă oaspeții din locul natal al părintelui nou hirotonit, un grup de italieni, prieteni și colaboratori care au dorit să-i fie alături în acest moment important.

Aflați în contextul evangheliei pescuirii minunate, arhierul a rostit un cuvânt de învățătură axat pe chemarea fiecăruia dintre noi, adresându-se în mod special părintelui Vasile, pe care Domnul l-a chemat și l-a făcut pescar de oameni. L-a încurajat ca la cuvântul Domnului să arunce mrejele și să aibă întotdeauna încredere în El. Astfel nu vor înceta binecuvântările îmbelșugate din partea lui Dumnezeu.

Părintele Vasile este căsătorit și actualmente activează în cadrul Asociației Caritas Eparhial Oradea.

Pr. Anton CIOBA

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2012

OCTOMBRIE

Intenția generală: Pentru dezvoltarea și progresul Noii Evanghelizări în țările cu creștinătate antică.

Intenția misionară: Pentru ca celebrarea Zilei Mondiale a Misiunilor să fie ocazia unei angajări reînnoite de evanghelizare.

Întâlnirea „Religii și culturi în dialog”

În perioada 9-11 septembrie 2012 s-a desfășurat la Sarajevo, Bosnia și Herțegovina, întâlnirea „Religii și culturi în dialog”, organizată de către Comunitatea Sant'Egidio, ce a avut tema: „A trăi împreună înseamnă viitorul”.

La întâlnire a participat și episcopul greco-catolic de Oradea, P.S. Virgil Bercea, care a coordonat o masă rotundă și a susținut două conferințe: „Valoarea Vieții” și „Puterea istorică a rugăciunii pentru pace”.

Au participat la întâlnire: Bakir Izetbegovic - Președintele Republicii Bosnia și Herțegovina, Andrea Ricardi - fondatorul Comunității Sant'Egidio, actualmente Ministru pentru Cooperare Internațională și Integrare al Guvernului Italiei, Cardinalul Vinco Puljic - Arhiepiscopul catolic de Vrhbosna-Sarajevo, Irinej - Patriarhul Bisericii Ortodoxe din Serbia, Mustafa Cerić - Mare Muftiu al Bosniei Herțegovina, Jacob Finci - Președintele Comunității Evreiești din Bosnia Herțegovina, Mario Monti - Prim Ministru al Italiei, diverși cardinali și episcopi, personalități din lumea religioasă și culturală a țării gazdă și din întreaga lume.

La finalul întâlnirii s-a citit următorul Apel pentru Pace: „Bărbați și femei de religii diverse ne-am întâlnit, la invitația Comunității Sant'Egidio, precum și a comunităților islamice, ortodoxe, catolice și ebraice din Sarajevo, în această țară frumoasă, dar rănită de ultimul război din Europa. Foarte mulți, la Sarajevo, își aduc aminte de acel conflict dureros. Foarte mulți la Sarajevo ne aduc aminte nouă tuturor că războiul este un rău enorm și lasă o moștenire înveninată. Cu toată tăria trebuie să evităm să alunecăm în această spirală a urii, a violenței și a războiului. Vecinii nu trebuie să se lupte între ei pentru că aparțin unei alte religii sau etnii! Să nu mai fie războaie în această țară! Să nu mai fie războaie în lume!

Ne-am întrebat: conviețuirea între credincioși de diverse religii sau etnii are în sine germe de violență? Nu. Nu trebuie să se întâmple așa ceva. Chiar dacă, din păcate, în multe țări se suferă din cauza violențelor, a războiului și a nesiguranței. Trăim vremuri în care persoane tot mai diverse se apropie din punct de vedere geografic. Dar nu este de ajuns. Trebuie să ne apropiem în lucrurile profunde. Trebuie să ne apropiem unii de alții din punct de vedere spiritual, chiar dacă rămânem în religiile noastre.

Suntem diferiți unii de alții. Dar convingerea noastră unanimă este că a trăi împreună în diversitate este posibil în orice parte a lumii, iar acest lucru poartă fructe. Este posibil la Sarajevo și oriunde în lume. Trebuie să pregătim viitorul cu multă responsabilitate. În aceste

zile, la Sarajevo, am trăit harul dialogului și am văzut că se poate construi viitorul.

În schimb, în acest timp de criză, tentația de a renunța sau de a acuza alte popoare pentru problemele proprii sau pentru problemele din trecut este foarte mare. Și astfel un popor devine străin sau dușman altuia. Se poate dezvolta cultura resentimentului, a urii, a fricii. Dar nici un popor nu este dușmanul altuia: cu toții au suferit, cu toții au un suflet bun! Cu toții pot trăi împreună!

Religiile au o mare datorie: vorbesc omului de Dumnezeu și îl eliberează de ură, de prejudecăți, de frică și îl ajută să se deschidă către iubire. Schimbă persoana umană din profunzime. Religiile pot învăța persoana umană și popoarele arta de a trăi împreună dialogând, stimându-se și respectând libertatea și diversitatea. Se poate construi astfel o lume mai umană deoarece suntem cu toții egali și cu toții diferiți.

Trebuie să avem curaj în fața dificultăților. Privind spre viitor trebuie să creăm prin dialog un limbaj nou de simpatie, de prietenie, de compasiune. Această limbă comună ne ajută să vorbim și să vedem frumusețea în diversitate și valoarea unității. A trăi împreună în pace este și dorința Domnului. Ura, dezbinările și violența nu vin de la Dumnezeu. Să-i cerem Domnului, în rugăciune, darul păcii. Da, Domnul să ne dea tuturor și lumii întregi pacea Sa!”

Biroul de presă

Conferințele PSS Virgil pot fi citite pe site-ul Comunității Sant'Egidio:

http://www.santegidio.org/pageID/2460/langID/it/text/633/Il_valore_della_vita.html

http://www.santegidio.org/pageID/2460/langID/it/text/501/La_forza_storica_della_pregghiera_per_la_pace.html

Ioan MĂGHERUȘAN

Frumusețea va salva lumea

„Frumusețea va salva lumea” (Dostoievski). Frumusețea este o categorie fundamentală a esteticii prin care se reflectă însușirea omului de a simți emoție în fața operelor de artă, a fenomenelor și obiectelor din natură, ce are ca izvor obiectiv dispoziția simetrică a părților obiectelor, îmbinarea specifică a culorilor, acordul sunetelor etc. Caracteristicile esențiale ale frumuseții sunt ordinea, armonia și echilibrul. Frumusețea constituie una din trăsăturile fundamentale ale întregii existențe. Este percepută cu ajutorul organelor noastre de simț, dar „ochiul nu se satură de câte vede și urechea nu se umple de câte aude” (Ec.1,8). Purifică, descătușează și exprimă fie pe om, fie divinitatea. „Nu ea lipsește ochilor noștri, ci ochii noștri nu știu să o vadă” (A. Rodin). Fiind o valoare fundamentală, ea stă cu demnitate și îndreptățire deplină alături de alte două valori de bază: adevărul și binele, cu care împreună alcătuiesc năzuințe omenești spre o viață desăvârșită, spre liniște și pace.

Izvorul frumuseții lumii provine din ordinea și armonia universului, omul fiind o parte din acesta. Dar omul, cu toată micimea lui, prin păcatul adamit al neascultării, a contribuit la știrbirea armoniei celeste dând importanță frumuseții aparente, în detrimentul celei esențiale. „De aceea femeia socotind că rodul pomului este bun de mâncat și plăcut ochilor la vedere și vrednic de dorit pentru că dă știință, a luat din el și a mâncat și a dat bărbatului său și a mâncat și el” (Gn.3,6).

Frumusețea exercită o adevărată fascinație asupra omului, chiar dacă uneori pare rece și respingătoare. Frumusețea apare uneori, ca o simplă sclipire, ca un foc de artificii, însă, ea poate acumula destul de multă energie încât să te facă să vibrezi. Consider de-a dreptul fermecător momentul acela în care te cuprinde acel fior, dorința și pasiunea pentru frumos, mai ales dacă acesta se îmbină cu utilul. Toată viața noastră este o alternanță între frumos și urât, între, lumini și umbre, între vis și realitate. „Orice lucru are frumusețea lui, dar nu oricine o vede” (Confucius).

Omul este mereu tributار unui anumit soi de frumusețe. Plăcutul este un amestec de frumusețe cu mister. Pentru a produce emoții mișcările frumuseții trebuie să fie spontane și imprevizibile. Sunt de admirat persoanele care pot jongla cu focul fără să se ardă. Frumusețea simplă este de consumat, iar cea șlefuită și misterioasă, de contemplat. Creația îmbină în mod miraculos plăcutul cu utilul și este făcută din tăcere și din contemplație, nu din zgomot sau din furie. „În ființa omenească totul trebuie să fie frumos: fața, veșmintele, sufletul și cugetul” (A. P. Cehov)

Frumusețea umană nu ține numai de estetica fizică, ea se reflectă în estetica firii și în sufletul omului prin pasiunea pe care o arată față de tot ce-l înconjoară. Ceva vibrează în om și-l apropie de adevăr și de dreptate.

Frumosul se trage din firesc și din ceea ce este sănătos. Dar de la sublim la ridicol nu este decât un pas, important este să știm când să-l facem și când să ne abținem. Să ne ridicăm deasupra aparențelor pentru că „frumosul rezidă în comportamentele alese ale celor care se înalță deasupra senzațiilor, căci există o frumusețe a faptelor, deciziilor, cunoștințelor, virtuților” (Plotin).

La om putem distinge o frumusețe exterioară determinată de înfățișare și veșminte, și una interioară care înobilează firea, consolidează cugetul și întărește simțurile dând posibilitate individului să separe tot mai bine adevărul de minciună, binele de rău și frumosul a de urât. Frumusețea exterioară este trecătoare: „*forma bonum fragile est*”, „frumusețea e un dar trecător” (Ovidiu). Cea lăuntrică este statornică. Putem vorbi chiar de o estetică a firii omenești, care întrece atât ca durată, cât și ca intensitate estetica figurii sau pe cea a veșmintelor strălucitoare. Aparențele sunt de multe ori înșelătoare. Este nevoie ca ochii minții să vadă dincolo de aparențe, acolo unde se găsește esența, vitalitatea și splendoarea și unde privirile, mai puțin încercate, nu pot vedea toate fațetele realității sau ale adevărului.

Omenirea poate renunța la multe, dar la frumusețe nu. Ea este indispensabilă pentru că fără frumusețe nu ar mai fi de făcut nimic în această lume. Desăvârșirea formelor înobilează adevărul și binele. Frumusețea apare ca o enigmă; are o dublă înfățișare: incită, fascinează însă, uneori, poate duce și la pieire. Din această cauză sublimul și ridicolul sunt extreme de nedorit în viață. Trebuie să căutăm echilibrul dintre sublim și ridicol pentru că numai echilibrul poate fructifica adevărul și binele sub aspectele lor esențiale și statornice. Dacă adevărul este întotdeauna frumos, frumusețea nu este întotdeauna adevărată. Ea nu este totdeauna ceea ce apare, însă, se lasă dorită și căutată. Frumusețea interioară e ca un diamant greu de găsit. Nu tentația o revelează, ci perseverența. Nimeni nu poate spune că este posesorul unei frumuseți interioare pentru că nu o poți pune în palmă, nici purta pe brațe. Ai fi subiectiv. Însă, ea poate fi observată de semenii. „Frumusețea omului este făcută din toate formele fundamentale ale vieții” (J. G. Herder).

De unde vine frumusețea interioară? Locul ei este sufletul, caracterul omului, stările de spirit, libertatea interioară, care la rândul lor provin din dragoste, credință și speranță. Fără aceste virtuți interiorul nostru se transformă într-un deșert sterp și arid în care nu va putea încolții sămânța binelui, a dreptății și adevărului, care dau noblețe frumosului. Ezechiel, prorocind împotriva regelui Tirului și a frumuseții lui aparente zice: „*Tu erai pecetea desăvârșirii, deplinătatea înțelepciunii și cununa frumuseții. [...] Din pricina frumuseții tale s-a îngâmflat inima ta, și trufia ta ți-a pierdut înțelepciunea*” (Ez.28, 12;17)

Comemorarea martirilor de la Ip

Masacrul de la Ip se înscrie în seria masacrelor anti-românești desfășurate pe teritoriul Transilvaniei de Nord în toamna anului 1940. În noaptea de 13 spre 14 septembrie 1940, trupe maghiare ce făceau parte din armata de ocupație cantonată în Șimleu-Silvaniei, împreună cu localnici maghiari și cu membri ai organizației „Straja națiunii” (Nemzetőrség) au ucis 157 de localnici români.

Cea mai mare și mai îngrozitoare atrocitate comisă de armata ungară în complicitate cu etnicii maghiari locali, unde au căzut cele mai numeroase victime nevinovate – 157 de morți – cu ocazia ocupării Ardealului, este cea de la Ip, localitate din Județul Sălaj, aflată la 45 km de orașul Zalău.

În prezența prefectului de Sălaj, Filonaș Chiș, a numeroși șefi de instituții, oameni politici, a gărzii militare și a numeroși credincioși, soborul preoților greco-catolicii condus de către pr. Gheorghe Țurcaș – vicarul foraneu al Sălajului și pr. Nicolae Bodea – protopop al Șimleului, s-a rugat pentru odihna veșnică a celor 157 de suflete care așteaptă învierea morților în groapa comună din cimitirul de lângă vechea biserică a satului.

Pr. Cristian BORZ

(urmare din pag. 18)

Și bătrânețea are farmecul ei, mai ales, când ne educăm să îmbătrânim frumos. Privind viața în mod simplist am putea crede că pe măsură ce îmbătrânim viața ar deveni tot mai frumoasă. Realitatea este alta. Este adevărat că pe măsură ce acumulăm mai multă experiență de viață, putem mai lesne, să deosebim binele de rău, frumosul de urât, adevărul de minciună, dar nu este suficient pentru că „*senectus ipsa morbus est*”, „bătrânețea însăși e o boală”. Dar atunci când frumusețea atinge nivelul maxim în viața omului? Când el este în floarea vârstei, sănătos, voios, cu gânduri pozitive, griji puține, iar frumusețea poate răzbate din interior. Această perioadă poate fi prelungită și să se întindă până la adânci bătrânețe dacă ne vom pregăti, din timp, moral și fizic pentru o bătrânețe frumoasă, deoarece „când frumusețea moare, se-ntoarce negrul haos” (Shakespeare). Și asta pentru că „în domeniul frumosului, și imperfecțiunea și neîmplinirea își au demnitatea lor” (R. Musil).

A îmbătrânii frumos este nu numai o calitate, ci și o artă. Din fericire reușita depinde numai de noi. Să nu fim depășiți de vremuri și să continuăm să fim interesați de tot ce este nou și bun în lume. Să fim buni și toleranți față de tot ce ne înconjoară, dar mai ales, față de tineri. Să ne îngrijim de sănătatea mentală și de cea fizică deoarece „*mens sana in corpore sano*”; „minte sănătoasă în corp sănătos”. Frumusețea interioară și dragostea nețărnută sunt bunuri de mare valoare morală și spirituală. Ele se completează reciproc. Nici un argument nu poate

întrece frumusețea interioară a omului, iar dragostea este sentiment și chimie, explică știința.

E frumos când ne îndrăgostim pentru că toată lumea e la picioarele noastre. În rețeaua noastră neuronală, hormonul cerebral numit endorfină, un adevărat drog natural, este responsabil de starea de fericire, iar serotonina este hormonul care răspunde de starea de bine, de calm, de liniste din organism. Acești hormoni sunt produși, pe cale naturală, de organismul nostru în stările de bine și de fericire care dau frumusețe, farmec și culoare vieții. Pulsul frumuseții și al dragostei începe din creier. Programul transformator al creierului uman îl constituie memoria și dorințele. Dar în dragoste, ca în orice relație interumană sau în relația dintre om și natură, trebuie să se instaureze armonia bazată pe echilibru care elimină excesele și patimile de orice natură și instaurează libertatea interioară a individului. Această armonie conferă dragostei candoarea și culoarea care dau un farmec aparte și frumusețe vieții. O viață armonioasă este frumoasă, chiar și la adânci bătrânețe.

Isus, prin jertfa Sa izbăvitoare a întregit cununa frumuseții cu noi mărgăritare: harul și grația divină, mântuirea sufletelor și fericirea veșnică. Pe ele le-a pus în slujba umanității prin intermediul realității cotidiene, pentru că frumusețea nu poate fi despărțită de umanitate, nici de realitatea care o susține. Numai frumusețea bazată pe pacea lăsată de Isus va putea salva lumea de la pieirea pregătită de omenire cu multă migală și perseverență inconștientă de-lungă istoriei sale.

La ceas aniversar...

Centrul Social „Maria Rosa” (situat pe str. Theodor Aman, 1C, Oradea) al Asociației Caritas Eparhial Oradea a fost inaugurat pe data de 1 septembrie 2011. După inaugurare, asistenții sociali și-au reluat activitatea în noul Birou de Asistență Socială unde, zilnic, au primit solicitările venite din partea persoanelor aflate în dificultate și au venit în sprijinul lor prin serviciile oferite.

Prima masă a fost servită Cantină în data de 4 septembrie 2011. După un an de activitate hrana este pregătită în bucătăria proprie și servită persoanele fără adăpost în spațioasa sală de mese, care stă la dispoziția beneficiarilor. În cursul anului care a trecut de la inaugurarea Centrului, 110 persoane au primit sprijin în asigurarea mesei calde. Dintre cei 110 beneficiari, un număr de 30 de persoane au reușit să dobândească o stabilitate datorită sprijinului oferit și a implicării lor active în rezolvarea problemelor.

În data de 3 noiembrie 2011 am deschis primul serviciu din Oradea care oferă acces persoanelor fără adăpost la menținerea igienei corporale: dușurile sociale. Persoanele care solicită sprijin în acest sens primesc toate materialele necesare efectuării dușului, iar la nevoie un schimb de haine curate. În cursul anului au beneficiat de această activitate 91 de persoane, efectuând în total 717 de dușuri.

Următorul serviciu care și-a început activitatea a fost Centrul maternal unde a fost cazată prima mămică pe o perioadă de 6 luni de la nașterea copilului.

La sfârșitul lunii februarie 2012, Centrul de Zi „Gabriele” și-a deschis porțile pentru a veni în sprijinul copiilor care provin din familii defavorizate. Cei 9 copii care au frecventat centrul de zi au participat la activități educative, recreative precum și de timp liber. De asemenea, li s-a asigurat copiilor o masă caldă în fiecare zi de activitate.

La sfârșitul primului an de activitate a centrului, toate serviciile desfășurate aici sunt funcționale, iar rezultatele muncii noastre sunt vizibile prin creșterea calității vieții persoanelor sprijinite.

Rita SZOPOȘ

